

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Τοχ. Γραφείο
Κ.Ε.Μ.Π.Α.
Αριθμός Άδειας
3624

• ΜΗΝΙΑ ΕΚΔΟΣΗ • ΤΕΥΧΟΣ 137 • 12ος ΧΡΟΝΟΣ • ΙΟΥΝΙΟΣ - ΙΟΥΛΙΟΣ 2004

• MONTHLY EDITION • NR. 137 • 12th YEAR • JUNE - JULY 2004

ΔΡΑΣΗ

Εργατοϋπαλληλικό
Κέντρο
Αθηνών

E-mail: eka@otenet.gr

ΘΕΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΦΥΛΟ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ*

Η επαγγελματική ζωή των ανδρών διαφέρει ουσιαστικά από αυτή των γυναικών και οι διαφορές αυτές επηρεάζουν την επαγγελματική ασφάλεια και υγεία τους (EAY). Σχετική έκθεση του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την Υγεία και την Ασφάλεια της Εργασίας κατέλειξε στα πορίσματα που ακολουθούν.

Κύρια πορίσματα της έκθεσης

- Απαιτούνται συνεχείς προσπάθειες για τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας τόσο των γυναικών όσο και των ανδρών.
- Οι διαφορές ανάμεσα στα δύο φύλα στις εργασιακές συνθήκες έχουν σημαντικές επιπτώσεις στην υγεία που σχετίζεται με την εργασία. Οι έρευνες και οι παρεμβάσεις πρέπει να λαμβάνουν υπόψη την πραγματική εργασία των ανδρών και των γυναικών και τις διαφορές όσον αφορά στην έκθεση στους κινδύνους και τις εργασιακές συνθήκες.
- Είναι δυνατή η συστηματική βελτίωση των ερευνητών και της παρακολούθησης με την ένταξη της διάστασης του φύλου στη συλλογή δεδομένων, την προσαρμογή των ωρών εργασίας (οι γυναίκες συνήθως εργάζονται λιγότερες ώρες από τους άνδρες) και την εκτίμηση της έκθεσης με βάση την πραγματική εργασία που εκτελέστηκε. Πρέπει να αξιολογηθούν οι επιδημιολογικές μέθοδοι, προκειμένου να αποφευχθούν μεροληψίες υπέρ συγκεκριμένου φύλου. Οι δείκτες στα συστήματα παρακολούθησης, όπως εθνικές αναφορές ατυχημάτων και έρευνες, πρέπει να καλύπτουν αποτελεσματικά τους επαγγελματικούς κινδύνους για τις γυναίκες.
- Η πρόληψη και η έρευνα έχουν υποτιμήσει ή παραμελήσει τους συνδεδεμένους με την εργασία κινδύνους για την ασφάλεια και την υγεία των γυναικών, σε σύγκριση με τους κινδύνους για τους άνδρες. Οι δραστηριότητες έρευνας, ευαισθητοποίησης και πρόληψης πρέπει να επικεντρωθούν στους παραμελημένους αυτούς τομείς.
- Η από άποψη φύλου ουδέτερη προσέγγιση στους τομείς της πολιτικής και της νομοθεσίας συνέβαλε στη διάθεση λιγότερων πόρων και προσοχής στους συνδεδεμένους με την εργασία κινδύνους για τις γυναίκες και την πρόληψη αυτών. Οι ευρωπαϊκές οδηγίες για την ασφάλεια και την υγεία δεν καλύπτουν την οικιακή εργασία. Η ανεπίσημη εργασία των γυναικών, παραδείγματος χάρι η εργασία των συζύγων ή συνεργατών ανδρών σε οικογενειακή αγροτική επιχείρηση, δεν καλύπτεται πάντοτε από τη νομοθεσία. Πρέπει να διενεργούνται αξιολογήσεις του αντικτύπου των υφιστάμενων και μελλοντικών οδηγιών EAY, των νομικών ρυθμίσεων και των συστημάτων αποζημιώσεων στην ισότητα των φύλων.
- Παρότι είναι απαραίτητο να διεξαχθούν αξιολογήσεις των συνεπειών στην ισότητα των φύλων και να επικεντρωθεί η προσοχή στα γνωστικά κενά, οι

υφιστάμενες οδηγίες θα μπορούσαν, με βάση τις σημερινές γνώσεις σχετικά με την πρόληψη και την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στην EAY, να εφαρμοστούν κατά τρόπο που θα προωθεί την ισότητα των φύλων.

- Οι παρεμβάσεις που λαμβάνουν υπόψη την ισότητα των φύλων πρέπει να τηρούν πιο συμμετοχική προσέγγιση, η οποία θα βασίζεται στη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων εργαζομένων, καθώς και στην εξέταση των πραγματικών εργασιακών καταστάσεων.
- Η βελτίωση της επαγγελματικής ασφάλειας και υγείας των γυναικών δεν μπορεί να διαχωριστεί από τα ευρύτερα θέματα της εργασίας και της κοινωνίας. Οι δράσεις για την ισότητα στην απασχόληση πρέπει να περιλαμβάνουν τον τομέα EAY. Οι δραστηριότητες ένταξης της επαγγελματικής ασφάλειας και υγείας σε άλλους τομείς πολιτικής, όπως στις πρωτοβουλίες για τη δημόσια υγεία ή την εταιρική κοινωνική ευθύνη, πρέπει επίσης να λαμβάνουν υπόψη τον παράγοντα φύλο.
- Οι γυναίκες ελάχιστα αντιπροσωπεύονται σε όλα τα επίπεδα λήψης αποφάσεων σχετικά με την επαγγελματική ασφάλεια και υγεία. Οι γυναίκες πρέπει να συμμετέχουν στη διαμόρφωση και εφαρμογή των πολιτικών EAY, οι οποίες πρέπει να αντικατοπτρίζουν τις απόψεις, τις εμπειρίες, τις γνώσεις και τις δεξιότητες τους.
- Υπάρχουν παραδείγματα επιτυχούς ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου ή επίτευξης της ισότητας των φύλων στις προσεγγίσεις έρευνας, τις παρεμβάσεις, τη διαβούλευση και λήψη αποφάσεων, καθώς και στα εργαλεία και τις δράσεις. Η ανταλλαγή των υπαρχουσών εμπειριών και πόρων είναι απαραίτητη.
- Ενώ οι γενικές τάσεις στην κατάσταση και τις συνθήκες εργασίας των γυναικών είναι παρόμοιες σε όλα τα κράτη μέλη και τις υποψήφιες χώρες, παρατηρούνται διαφορές μεταξύ των χωρών στο πλαίσιο των γενικότερων αυτών τάσεων. Τα επιμέρους κράτη πρέπει να εξετάσουν τις ειδικές συνθήκες που αφορούν τα φύλα και την EAY, με σκοπό την ανάληψη των κατάλληλων δράσεων.
- Η τήρηση ολιστικής προσέγγισης στα θέματα EAY, συμπεριλαμβανομένου του συνδυασμού επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής και των γενικότερων θεμάτων οργάνωσης της εργασίας και της απασχόλησης, θα μπορούσε να συμβάλει στην πρόληψη των επαγγελματικών κινδύνων, προς όφελος τόσο των γυναικών όσο και των ανδρών.
- Οι γυναίκες δεν αποτελούν ομοιογενή ομάδα και το σύνολο των γυναικών δεν απασχολείται στις παραδοσιακές "γυναϊκές" εργασίες. Το ίδιο ισχύει επίσης για τους άνδρες. Η ολιστική προσέγγιση πρέπει να λαμβάνει υπόψη της την ποικιλομορφία.

Συνέχεια στη σελίδα 4

Σ' ΑΥΤΟ ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ

• Θέματα σχετικά με το φύλο στον τομέα της ασφάλειας και της υγείας στην εργασία • Τρόποι αποτελεσματικής διοχέτευσης πληροφοριών για την EAY: η περίπτωση των επικίνδυνων ουσιών

IN THIS ISSUE

• Gender issues in Safety and Health at work • How to convey OSH information effectively; the case of dangerous substances

Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΚΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΥΡΥΤΕΡΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΕΙΝΑΙ ΚΑΙ ΔΙΚΗ ΜΑΣ ΥΠΟΘΕΣΗ

Τρόποι αποτελεσματικής διοχέτευσης πληροφοριών

Μια καταγραφή

Η πληροφόρηση των εργαζομένων και η διαβούλευση μαζί τους σχετικά με τους επικίνδυνους χημικούς παράγοντες που υπάρχουν στο χώρο εργασίας, τους κινδύνους για την υγεία και την ασφάλεια και τα προστατευτικά και προληπτικά μέτρα αποτελεί νομική υποχρέωση του εργοδότη. Ο εργοδότης οφείλει να ενημερώνει όχι μόνο του εργαζομένους και τους εκπροσώπους τους, αλλά και τους εργοδότες κάθε εξωτερικής επιχείρησης που παρεμβαίνει στη δική του. Οι πληροφορίες πρέπει να παρέχονται κατά τρόπο κατάλληλο ανάλογα με το αποτέλεσμα της εκτίμησης του κινδύνου. Αυτό μπορεί να ποικίλει από την προφορική επικοινωνία μέχρι τη συγκεκριμένη οδηγία και την κατάρτιση που υποστηρίζεται από γραπτές πληροφορίες.

Τα πρόσωπα που συμμετέχουν στην εφαρμογή των μέτρων επαγγελματικής υγιεινής και ασφάλειας σε επίπεδο εργασιακού χώρου, όπως οι εργοδότες ή οι εκπρόσωποι ασφαλείας των εργαζομένων, μερικές φορές αντιμετωπίζουν δυσκολίες στο να βρουν συγκεκριμένες και πρακτικές πληροφορίες για τις επικίνδυνες ουσίες.

Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Υ και Α της Εργασίας έχει συγκεντρώσει μερικά παραδείγματα καλής πρακτικής που περιγράφουν τρόπους για την αποτελεσματική μεταφορά πληροφοριών σε διαφορετικές ομάδες - στόχους και τρόπους εκτίμησης της καταλληλότητας των πληροφοριών για αυτές τις ομάδες. Στόχος είναι να παρασχεθούν στους υπεύθυνους για τη χάραξη πολιτικής, στους προμηθευτές χημικών προϊόντων, στους ερευνητές, στους επαγγελματίες της ασφάλειας, στους εργοδότες και τα διαμεσολαβούμενα μέρη, όπως οι κοινωνικοί εταίροι, πρακτικές πληροφορίες για να υποστηρίξουν, να προσαρμόσουν και να αξιολογήσουν την προσέγγισή τους.

Επιλέχθηκαν 19 παραδείγματα καλής πρακτικής από ολόκληρη την Ευρώπη και ομαδοποιήθηκαν ανάλογα με το επίπεδο στο οποίο γινόταν η επεξεργασία των πληροφοριών:

Μέσα στις επιχειρήσεις:

- Ολικά ενσωματωμένη διαχείριση ασφαλείας διεργασιών στο κέντρο ανάπτυξης της εταιρείας Lilly (Βέλγιο).
- Πληροφόρηση των εργαζομένων για τους κινδύνους των χημικών προϊόντων - Polimeri Europa (Ιταλία).
- Παρεμβάσεις χαμηλού κόστους: υποκατάσταση και κατάργηση επικίνδυνων

χημικών ουσιών και διεργασιών (Ελλάδα).

- Συστατικά στην εταιρεία Glanbia: συμμετοχή των εργαζομένων στην υποκατάσταση ενός συστήματος αερίου (Ιρλανδία).

Σε επίπεδο προμηθευτών:

- Έλεγχος της εταιρείας Würth Oy για τη χημική ασφάλεια για λογαριασμό των πελατών της (Φιλανδία).
- Υλικοτεχνική υποστήριξη πρόληψης και ελέγχου σχετικά με ατυχήματα που προκαλούνται από χημικές ουσίες και παρασκευάσματα (Ιταλία).
- Κατάλογοι ελέγχου για το πως γράφονται και διαβάζονται δελτία δεδομένων ασφαλείας (Σουηδία).

Σε κλαδικό επίπεδο:

- Gisbau - Ασφαλής χρήση χημικών ουσιών στον κατασκευαστικό τομέα (Γερμανία).
- Unitech - Τεχνολογία σκλήρυνσης με ακτινοβολία υπερυψών στον τυπογραφικό κλάδο (Βέλγιο, Γερμανία, Γαλλία, Ηνωμένο Βασίλειο).
- Αξιολόγηση των βιολογικών κινδύνων στον κλάδο επεξεργασίας κρέατος (Γαλλία).
- LAB - Link - Το ανθρώπινο δυναμικό στο εργαστηριακό περιβάλλον (Δανία).

Άλλες παρεμβάσεις από τρίτους:

- Στρατηγική για τη διαχείριση ουσιών (SOMS): πειραματικά πεδία (Κάτω Χώρες).
- Κλαδική πρωτοβουλία για το οργανικό τυπογραφείο χωρίς διαλύτες (από τη Δανία τη Γερμανία και στην Ευρώπη).
- Δικτυακοί τόποι COSHH Essentials και e-COSHH (Ηνωμένο Βασίλειο).
- Στρατηγική ασφάλειας και υγείας κατά των βιολογικών κινδύνων στην Αυστρία.
- PIMEX - Σύστημα σήμανσης επιβλαβών ουσιών Picture Mixed Exposure (Αυστρία).
- Εθνικό δίκτυο κέντρων πληροφόρησης για τον αμίαντο (Γαλλία).
- Πρόγραμμα χημικών και βιολογικών παραγόντων - Instituto Navarro de Salud Laboral (Ισπανία).
- Διεθνείς κάρτες χημικής ασφάλειας (ILO/ΔΟΕ).

Σχεδιασμός επιτυχών στρατηγικών επικοινωνίας για τις επικίνδυνες ουσίες

1. Ορισμός του προβλήματος

- Αναλύστε την παρούσα κατάσταση και τις δυνατότητες.
- Εκτιμήστε τη φύση και το εύρος των προβλημάτων.
- Αναζητήστε προηγούμενες εμπειρίες και γνώσεις από άλλους ενδιαφερόμενους, οι οποίες θα αποτελέσουν πολύτιμα στοιχεία για το σχέδιό σας.

Πειραματικά πεδία - Κάτω Χώρες

Το 1999, η ολλανδική κυβέρνηση ενέκρινε μια νέα πολιτική και στρατηγική για τις χημικές ουσίες, τη στρατηγική για τη διαχείριση ουσιών. Για να δοκιμάσει τις νέες πολιτικές στο χώρο εργασίας, αλλά και για να δώσει στις επιχειρήσεις την ευκαιρία να πειραματιστούν με τα μέσα της νέας πολιτικής, η ολλανδική κυβέρνηση αποφάσισε να συστήσει πειραματικά πεδία, ή "κήπους δοκιμής", με διάφορους εταίρους σε επίπεδο εταιρείας, αλυσίδας εφοδιασμού και κλάδου. Ο κύριος στόχος ήταν να βελτιωθεί η παροχή και η διαχείριση απαραίτητων πληροφοριών στις συγκεκριμένες ομάδες - στόχους.

2. Διαμόρφωση του μηνύματος

Το περιεχόμενο

- Ξεκινήστε με αξιόπιστες, πλήρεις και εξαντλητικές πληροφορίες για να διαμορφώσετε το μήνυμά σας.
- Επεξεργαστείτε το περιεχόμενο, ώστε να διοχετεύσετε ένα σαφώς επικεντρωμένο και χρήσιμο μήνυμα, για παράδειγμα να ενημερώσετε τους εργαζόμενους και τους εκπροσώπους ασφαλείας των εργαζομένων για τους κινδύνους, την επικινδυνότητα, τα αποτελέσματα και τις μεθόδους πρόληψης.
- Το επίπεδο πολυπλοκότητας και ο τόνος του μηνύματος εξαρτώνται από το κοινό που αποτελεί το στόχο. Μεθερμηνεύστε το μήνυμα με γνώμονα τις ανάγκες, την αντίληψη και τη γλώσσα των παραληπτών του.
- Δεν έχουν όλα τα ακροατήρια - στόχοι ανάγκη από εκτενείς πληροφορίες. Χρειάζονται θεωρητικές ή πρακτικές πληροφορίες, ή και τα δύο;
- Πού είναι τα κενά στις γνώσεις και πώς μπορούν να καλυφθούν; Συμπληρώστε το περιεχόμενο με ευελιξία προκειμέ-

για την ΕΑΥ: η περίπτωση των επικίνδυνων ουσιών ερπειριών

νου το μήνυμα να προσαρμόζεται εύκολα στις ανάγκες κάθε χρήστη χωριστά.

- Η διαρκής παρακολούθηση, αξιολόγηση και βελτίωση των πληροφοριών είναι επίσης σημαντικά στοιχεία.

Οι φορείς διάδοσης

- Αναζητήστε εξειδικευμένους και έμπειρους συνεργάτες προκειμένου να βελτιώσετε την ποιότητα και την αξιοπιστία του προγράμματος.

Αξιολόγηση των βιολογικών κινδύνων στον κλάδο επεξεργασίας κρέατος - Γαλλία

Για να προσδιοριστούν και να εντοπιστούν οι βιολογικοί κίνδυνοι που ελλοχεύουν στον κλάδο εκδοράς και κοπής κρέατος, η εξέτασή τους έγινε σε κάθε βήμα χωριστά. Ο σκοπός ήταν επίσης να ενισχυθεί η αντίληψη των κινδύνων στους εργαζομένους μέσω γενικής και εξειδικευμένης κατάρτισης στην εργασία, μιας νέας στρατηγικής για τη μείωση των κινδύνων και της εισαγωγής προστατευτικών μέτρων. Οι πληροφορίες που αποκτήθηκαν έγιναν η βάση για μια σειρά σεμιναρίων και διαλέξεων, όχι μόνο σε τοπικό αλλά και σε εθνικό επίπεδο.

3. Διοχέτευση του μηνύματος

- Επιλέξτε τον αποτελεσματικότερο δίαυλο και την καλύτερη διαθέσιμη τεχνική υποστήριξη.
- Πιθανοί δίαυλοι: μαθήματα κατάρτισης, σεμινάρια, εργαστήρια, κύκλοι επιμόρφωσης, Τύπος, κινητά περίπτερα, επιδείξεις και τηλεφωνικές γραμμές πληροφόρησης.
- Πιθανά εργαλεία: τευχίδια, αφίσες, φυλλάδια, CD - ROM, βιντεοταινίες, κατάλογοι ελέγχου.
- Προσαρμόστε τα μέσα και τα εργαλεία, ως προς την έκταση και την πολυπλοκότητα, στις ανάγκες του κοινού - στόχου και στις πληροφορίες που θέλετε να μεταβιβάσετε.
- Χρησιμοποιήστε αλληλεπιδραστικά εργαλεία για να τονώσετε την προσοχή του χρήστη.
- Βεβαιωθείτε ότι η πρόσβαση στα εργαλεία είναι εύκολη με σαφείς και κατανοητές πληροφορίες.

4. Υποδοχή του μηνύματος

- Παρακινήστε το ενδιαφέρον της ομάδας - στόχου για συμμετοχή και παροτρύνετε τα μέλη της να συνεργαστούν.
- Ενημερώνετε τακτικά για τις αλλαγές,

προκειμένου να αυξήσετε την ταύτιση με το πρόγραμμα.

- Επικοινωνείτε με ευρύ πνεύμα όσον αφορά τους στόχους και τη συλλογή πληροφοριών, και να είστε έτοιμοι για ανταλλαγή απόψεων.
- Παρουσιάστε τα κόστη και τα οφέλη.

Έλεγχος χημικής ασφάλειας για τους πελάτες - Φινλανδία

Προκειμένου να προωθήσει τη φιλική για το περιβάλλον σειρά προϊόντων της, μια κορυφαία φινλανδική εταιρεία χονδρικής πώλησης προσφέρει έναν δωρεάν έλεγχο για τους πελάτες της. Ο έλεγχος περιλαμβάνει διάφορα στάδια και καλύπτει ολόκληρη την επιχείρηση του πελάτη. Οι περισσότεροι πελάτες είναι πρόθυμοι να συνεργαστούν, γεγονός που βελτιώνει την επικοινωνία για τα προϊόντα και τη σχέση μεταξύ προμηθευτή χημικών προϊόντων και πελάτη.

5. Συγκέντρωση και μεταγενέστερη ανατροφοδότηση

- Χρησιμοποιήστε ελέγχους, έρευνες ή ερωτηματολόγια για να αξιολογήσετε τις πληροφορίες και να τις τηρείτε ενήμερες, αλλά και για να προσαρμόσετε το περιεχόμενο του μηνύματος εάν είναι απαραίτητο.
- Μετρήστε την επίδραση και το επίπεδο ανταπόκρισης ή αξιολογήστε την πρόοδο που σημειώθηκε ήδη. Η ανταπόκριση μπορεί να κυμαίνεται από μια απλή κατανόηση και απομνημόνευση μέχρι την προσεκτική τήρηση ή τις συγκεκριμένες ενέργειες.
- Συμβουλευθείτε τους παράγοντες σε επίπεδο χώρου εργασίας για τις προτάσεις και τις απόψεις τους. Εντάξτε τους δυναμικά στις αλλαγές.

Ενεργός συμμετοχή των εργαζομένων στην υποκατάσταση ενός συστήματος αερίου - Ιρλανδία

Στο πλαίσιο της παραγωγικής διαδικασίας, μια επιχείρηση που παράγει συστατικά για βιομηχανίες τροφίμων χρησιμοποιούσε χλώριο σε αέρια μορφή ως απολυμαντικό για την επεξεργασία της παροχής νερού.

Επειδή οι εργασίες στη μονάδα χλωρίου σε αέρια μορφή συνδέθηκαν με σοβαρούς κινδύνους για τους εργαζομένους, έπειτα από διαβούλευση με τους εργαζομένους εφαρμόστηκε μια ασφαλέστερη μέθοδος με βάση τις προτάσεις τους.

Τα δελτία δεδομένων ασφάλειας (ΔΔΑ) είναι η ευρύτερα διαθέσιμη πηγή πληροφοριών. Οι εργαζόμενοι ή οι εκπρόσωποί τους πρέπει να έχουν πρόσβαση σε κάθε δελτίο δεδομένων ασφάλειας που παρέχει ο προμηθευτής. Τα ΔΔΑ περιέχουν πληροφορίες για τις ιδιότητες των ουσιών, τη φύση των κινδύνων, την αποθήκευση, το χειρισμό, τον προστατευτικό εξοπλισμό κ.λ.π. και χρησιμοποιούνται για τη δημιουργία βάσεων δεδομένων, καρτών με οδηγίες για τους εργαζομένους και εγχειριδίων ασφάλειας. Το μακροσκελές περιεχόμενο των δελτίων δεδομένων ασφάλειας μάλλον τα καθιστά λιγότερο κατανοητά για τον μέσο εργαζόμενο, και προοριζόμενα κατά κύριο λόγο για το προσωπικό ΕΑΥ και τον εργοδότη. Οι κίνδυνοι που προκύπτουν κατά τη χρήση ενός προϊόντος, συμπεριλαμβανομένων όλων των επακρίβων λεπτομερειών που απαιτούνται για μια συγκεκριμένη ουσία σε μια καθορισμένη διεργασία, συνήθως δεν μπορούν να εκτιμηθούν εκ των προτέρων. Επειδή μερικές φορές περιέχουν ελλείψεις ή ακόμη και λανθασμένες πληροφορίες, συνιστάται να είστε επιφυλακτικοί όταν τα χρησιμοποιείτε και όταν διοχετεύετε πληροφορίες από τα ΔΔΑ στο χώρο εργασίας.

Επομένως είναι σημαντικό να συμπληρώνετε τις πληροφορίες με άλλες διαθέσιμες πηγές και να μεθερμηνεύετε το δελτίο δεδομένων ασφάλειας με βάση τις συγκεκριμένες ανάγκες της ομάδας - στόχου, τις συνθήκες του εργασιακού χώρου και το γενικότερο περιβάλλον της εταιρείας.

Κατάλογοι ελέγχου για το πώς γράφονται και διαβάζονται δελτία δεδομένων ασφάλειας - Σουηδία

Μια διαρροή ακρυλαμιδίου από ένα εργοτάξιο κατασκευής σήραγγας έστρεψε την προσοχή στην αμφισβητούμενη ποιότητα των Δελτίων Δεδομένων Ασφάλειας (ΔΔΑ) που παρέχει ο προμηθευτής των χημικών προϊόντων. Έπειτα από μελέτη των ΔΔΑ, η Σουηδική Ομοσπονδία Πλαστικών και Χημικών Προϊόντων, ξεκίνησε μια εκστρατεία για να βελτιώσει το περιεχόμενό τους και τις μεθόδους πληροφόρησης των τελικών χρηστών. Το αποτέλεσμα ήταν ένας κατάλογος ελέγχου για τον τρόπο σύνταξης και ανάγνωσης Δελτίων Δεδομένων Ασφάλειας που διατίθεται δωρεάν στον δικτυακό τόπο της Ομοσπονδίας.

ΘΕΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΦΥΛΟ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ*

Συνέχεια από σελίδα 1

Οι δράσεις για τη βελτίωση της ισορροπίας επαγγελματικής και οικογενειακής εργασίας πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τα ωράρια εργασίας των γυναικών και των ανδρών και να σχεδιάζονται για να προσελκύουν και τα δύο φύλα.

Οι συνθήκες ζωής και εργασίας των γυναικών και των ανδρών διαφέρουν

Λόγω της έντονης διάκρισης των φύλων στην αγορά εργασίας της ΕΕ, το εργασιακό περιβάλλον των ανδρών και γυναικών διαφέρει, όπως επίσης διαφέρουν οι μορφές των απαιτήσεων και των πιέσεων, ακόμη και στον ίδιο κλάδο απασχόλησης. Παρατηρείται διαχωρισμός των φύλων μεταξύ κλάδων και μεταξύ επαγγελμάτων στον ίδιο κλάδο. Οι γυναίκες και οι άνδρες ασκούν διαφορετικά καθήκοντα, ακόμη και όταν απασχολούνται στην ίδια θέση εργασίας. Ο κάθετος διαχωρισμός στο χώρο εργασίας είναι επίσης μεγάλος. Οι άνδρες έχουν περισσότερες πιθανότητες να τοποθετηθούν στα ανώτερα κλιμάκια. Οι γυναίκες κυριαρχούν στις θέσεις μερικής απασχόλησης. Στον τομέα αυτόν ο διαχωρισμός των φύλων είναι ακόμη εντονότερος.

Λοιπές διαφορές στις επαγγελματικές συνθήκες ανδρών και γυναικών επηρεάζουν επίσης την επαγγελματική ασφάλεια και υγεία. Περισσότερες γυναίκες καταλαμβάνουν επισφαλείς θέσεις εργασίας με χαμηλό μισθό

και το γεγονός αυτό επηρεάζει τις συνθήκες εργασίας και τους κινδύνους στους οποίους εκτίθενται. Εξάλλου οι γυναίκες τείνουν να απασχολούνται στο ίδιο επάγγελμα για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα από τους άνδρες και συνεπώς εκτίθενται στους κινδύνους για περισσότερο χρόνο. Η διαβούλευση και η συμμετοχή των εργαζομένων είναι σημαντικοί παράγοντες επιτυχούς πρόληψης κινδύνων. Όμως οι γυναίκες συνήθως απασχολούνται σε κλάδους όπου η εκπροσώπηση των εργαζομένων από τις συνδικαλιστικές οργανώσεις είναι μικρότερη και συμμετέχουν λιγότερο σε κάθε επίπεδο λήψης των αποφάσεων.

Οι ανισότητες μεταξύ των φύλων εντός και εκτός του χώρου εργασίας έχουν αντίκτυπο στην επαγγελματική ασφάλεια και υγεία των γυναικών, ενώ ευρύτερα θέματα διακρίσεων και υγείας διασυνδέονται μεταξύ τους. Οι γυναίκες εξακολουθούν να εκτελούν χωρίς αμοιβή τις οικιακές εργασίες και να φροντίζουν τα παιδιά, ακόμη και με πλήρη απασχόληση. Οι εργασίες αυτές αυξάνουν την καθημερινή εργασία και αποτελούν πρόσθετο φόρτο εργασίας, ιδιαίτερα εάν η οικογενειακή ζωή δεν συμβαδίζει με τις ρυθμίσεις στην εργασία.

(1) "Προσαρμογή στις αλλαγές της εργασίας και της κοινωνίας: μια νέα κοινοτική στρατηγική υγείας και ασφάλειας 2002 - 2006". Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, COM (2002) 118 τελικό.

*Πηγή: Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία

Παρακάτω παρατίθενται ορισμένα παραδείγματα διαφορών μεταξύ των φύλων όσον αφορά τους κινδύνους και την υγεία

Κίνδυνος/συνέπειες για την υγεία	Μεγαλύτερη έκθεση στους κινδύνου/μεγαλύτερη συχνότητα	Παρατηρήσεις
Ατυχήματα	Άνδρες	Μεγαλύτερο ποσοστό στους άνδρες, ακόμη και μετά τις προσαρμογές που έγιναν με βάση τις λιγότερες ώρες εργασίας των γυναικών.
Παθήσεις των άνω άκρων	Γυναίκες	Μεγαλύτερη συχνότητα παρατηρείται σε εξαιρετικά επαναλαμβανόμενη εργασία που εκτελούν γυναίκες όπως "ελαφριά" εργασία συναρμολόγησης και καταχώρισης δεδομένων, όπου ο έλεγχος του τρόπου εκτέλεσης της εργασίας είναι περιορισμένος.
Ανύψωση φορτίων	Άνδρες	Όμως, π.χ. οι γυναίκες που εκτελούν εργασίες καθαρισμού, εστίασης και φροντίδας υποφέρουν από τραυματισμούς που οφείλονται σε ανύψωση και διακίνηση φορτίων.
Άγχος	Γυναίκες	Υψηλό ποσοστό και για τα δύο φύλα. Ωστόσο, στους παράγοντες έντασης που αφορούν ειδικά τις γυναίκες περιλαμβάνονται η σεξουαλική παρενόχληση, οι διακρίσεις, η εργασία με μικρή κοινωνική αναγνώριση και περιορισμένο έλεγχο, η εργασία που απαιτεί συναισθηματική ένταση και ο διπλός φόρτος αμειβόμενης εργασίας και μη αμειβόμενης οικιακής εργασίας.
Βία προερχόμενη από το κοινό	Γυναίκες	Οι γυναίκες εργαζόμενοι βρίσκονται περισσότερο σε επαφή με το κοινό.
Θόρυβος/απώλεια της ακοής	Άνδρες	Για παράδειγμα, οι γυναίκες στην κλωστοϋφαντουργία και την παραγωγή τροφίμων μπορεί να είναι ιδιαίτερα εκτεθειμένες σε κινδύνους.
Καρκίνος που συνδέεται με την εργασία	Άνδρες	Μεγάλο ποσοστό παρατηρείται στις γυναίκες που απασχολούνται σε ορισμένους κλάδους κατασκευών.
Άσθμα και αλλεργίες	Γυναίκες	Π.χ. από προϊόντα καθαρισμού, αποστείρωσης, και από τη σκόνη την οποία περιέχουν τα προστατευτικά γάντια από λατέξ που χρησιμοποιούνται στις υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης, καθώς και από τη σκόνη στους κλάδους της κλωστοϋφαντουργίας και ένδυσης.
Δερματικές παθήσεις	Γυναίκες	Π.χ., οφείλονται στην εργασία με υγρά χέρια σε εργασίες όπως σε εστιατόρια, ή από επαφή προϊόντων καθαρισμού ή χημικών προϊόντων κομμωτικής με το δέρμα.
Λοιμώδη νοσήματα	Γυναίκες	Π.χ., σε εργασίες υγειονομικής περίθαλψης ή στην εργασία με παιδιά.
Ακατάλληλος προστατευτικός εξοπλισμός άνδρα και εξοπλισμός εργασίας	Γυναίκες	Πολλές στολές και εξοπλισμός εργασίας έχουν σχεδιαστεί για τον "μέσο" γεγονός το οποίο δημιουργεί προβλήματα για πολλές γυναίκες και "μη αντιπροσωπευτικού" άνδρες.
Αναπαραγωγική υγεία	Και τα δύο φύλα	Έχουν παραμεληθεί μεταξύ άλλων οι ακόλουθοι τομείς: γονιμότητα, διαταραχές εμμηνορροσίας, εμμηνοπάυση και αναπαραγωγική υγεία των ανδρών.
Ακατάλληλο ωράριο εργασίας	Και τα δύο φύλα	Οι άνδρες είναι πιθανότερο να εκτελούν περισσότερες ώρες αμειβόμενης εργασίας. Οι γυναίκες εργάζονται περισσότερες ώρες στο σπίτι δίχως αμοιβή. Και τα δύο φύλα θέλουν μια καλύτερη ισορροπία μεταξύ οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής.